

INFORMATIVNA BROŠURA O TRUDNIĆI I PORODU: LIPANJ 2003
AMNIOCENTEZA

AMNIOCENTEZA

Što je amniocenteza?

Amniocenteza je test u kojem se uzima mali uzorak tekućine (plodne vode) koja okružuje bebu. Analizom plodne vode može se ustanoviti da li beba ima određene abnormalnosti.

Kako se test obavlja?

Kroz majčinu kožu igla se gurne kroz stijenkiju uterusa (maternice) u plodnu vodu bez dodirivanja bebe ili placente (posteljice).

U vrijeme provođenja testa, obično oko 16. tjedna trudnoće, oko bebe se nalazi oko 150 ml plodne vode. Za test je potrebno oko 15 ml tekućine.

Što se radi s plodnom vodom?

Obično se plodna voda testira za dvije stvari:

- Mjeri se prisutnost bjelancevine zvane alfa-fetoprotein. Razina te bjelancevine u plodnoj vodi obično je povišena kad beba ima spina bifidu.
- Stanice iz plodne vode mogu se koristiti da se provjeri struktura bebinih kromosoma. Pretragom se može utvrditi da li dijete ima Downov sindrom (mongoloidnost) ili neki drugi manje uobičajeni kromosomski poremećaj. Također se može utvrditi i spol djeteta.

Postoji i više drugih testova koji se mogu napraviti s plodnom vodom, ali oni se provode jedino kad se zna da postoji rizik da će roditelji imati dijete s nekom od vrlo rijetkih bolesti.

Vaš će vam liječnik reći rezultate amniocenteze. U većini slučajeva može vam također reći i spol djeteta ako želite znati.

INFORMATIVNA BROŠURA O TRUDNIĆI I PORODU: LIPANJ 2003

Amniocenteza

Kome se predlaže amniocenteza?

- Ženama koje će u predviđeno vrijeme poroda biti stare 37 godina ili više.
- Ženama koje su već imale dijete s problemom kao što je Downov sindrom ili spina bifida.
- Ženama (ili djetetovom biološkom ocu) koji i sami imaju kromosomski poremećaj ili onim roditeljima za koje se zna da postoji rizik da će imati dijete s nekom od rijetkih "metaboličkih" poremećaja.

Zašto se ženama starijim od 37 godina predlaže amniocenteza?

Što je žena starija, to se više povećava vjerojatnost da će roditi dijete s kromosomskom abnormalnošću. Najčešća abnormalnost je Downov sindrom.

U dobi između 37 i 40 godina vjerojatnost da će roditi dijete s kromosomskom abnormalnošću je otprilike 1 prema 100. Nakon 40 godina starosti ta je vjerojatnost još veća.

Test se može napraviti bilo kada u toku trudnoće, ali se smatra sigurnijim za fetus da se čeka bar do 15. tjedna trudnoće.

Zašto je prije amniocenteze potreban ultrazvučni pregled?

Ultrazvuk koristi zvučne valove visoke frekvencije da stvori sliku unutrašnjih organa. Naročito je dobar za gledanje nerođene bebe.

Postupak se sastoji od premazivanja gela po donjem dijelu trbuha i zatim blagog pomicanja plastičnog predmeta (sonde) po površini kože.

Nisu poznate nikakve opasnosti vezane uz korištenje ultrazvuka.

Ultrazvukom će se provjeriti da li postoji samo jedan fetus i da li trudnoća i placenta izgledaju normalno. Također će se odrediti dob fetusa.

INFORMATIVNA BROŠURA O TRUDNIĆI I PORODU: LIPANJ 2003

Amniocenteza

Samim ultrazvučnim pregledom ne može se isključiti Downov sindrom, ali neki nalazi mogu ukazivati da je Downov sindrom prisutan.

Konačno, ultrazvuk je koristan da se odredi točan položaj bebe i placente (posteljice) prilikom priprema za amniocentezu.

Što će se dogoditi na dan testiranja?

Nije neophodno da mjehur bude pun. Međutim, ako se u mjehuru zadrži nešto urina, lakše je vidjeti bebu i donji dio maternice. Kad je pregled gotov, odmah se prelazi na obavljanje amniocenteze.

Nakon dezinficiranja kože u maternicu se gurne igla. Liječnik vodi iglu prateći je preko ekrana za ultrazvuk. Potrebno je samo tridesetak sekundi da se u štrcaljku usiše 15 ml plodne vode.

Nakon izvlačenja igle i ponovnog pregleda bebe možete izaći iz sobe. Nakon što 30-ak minuta mirno prosjedite, možete otići kući.

Gotovo bez iznimke sve nam žene poslije kažu da je postupak bio mnogo manje neugodan nego što su očekivale i gotovo bezbolan.

Iako većina žena može bez problema sama voziti auto, ipak savjetujemo da ako je moguće netko dođe s vama i odveze vas kući. Obično preporučujemo da ostatak dana i po mogućnosti sljedeći dan provedete na miru, iako nema potrebe da budete u krevetu.

Do kakvih komplikacija može doći?

Još nije potpuno poznato kakav je rizik od pobačaja za žene koje su imale amniocentezu.

Naši podaci pokazuju da postotak spontanih pobačaja kod žena koje su imale amniocentezu nije zapravo ništa veći nego kod onih koje nisu imale taj test.

Smatramo da je rizik vrlo nizak i sigurno ne veći od 1 prema 200.

INFORMATIVNA BROŠURA O TRUDNIĆI I PORODU: LIPANJ 2003

Amniocentesis

Osim ovog gotovo neznatnog rizika od pobačaja, čini se da amniocenteza nije povezana ni sa kakvim komplikacijama kod bebe ili u trudnoći.

Sam test, kao i svaki drugi, može ne uspjeti, bilo zbog neodgovarajućeg uzorka ili zbog problema u laboratoriju.

Što mogu očekivati nakon testa?

Poslije testa gotovo nikada nema problema. Ponekad se može osjetiti blaga bol zbog male masnice pod kožom. Ako se pojavi vaginalno lučenje krvi ili vode ili ako osjećate bilo kakvu bol poslije amniocenteze, svakako se javite svom liječniku.

Kako dugo treba čekati rezultate?

Rezultati testa za spina bifidu obično su gotovi nakon tjedan dana. Međutim, s obzirom da bi se već i samim ultrazvučnim pregledom u većini slučajeva otkrilo kad beba ima spina bifidu, vaš vam liječnik neće javljati rezultate testa osim ako ima problema ili ako ste već prije imali bebu sa spina bifidom.

Kromosomski test za Downov sindrom traje dva tjedna jer stanice treba kultivirati u laboratoriju. Laboratorijski rezultati se šalju ravno vašem liječniku.

Ako se otkrije abnormalnost, trudnoću se može prekinuti čak i u ovoj fazi.

Sažetak

Amniocenteza vrlo rijetko izaziva komplikacije, ali se svejedno obavlja jedino u specijalnim situacijama, najčešće zbog toga što je majka starija od 37 godina. Testom se provjerava prisutnost Downovog sindroma i drugih kromosomskih poremećaja, kao i spina bifide. Važno je razumjeti da iako se kombinacijom ultrazvučnog pregleda i amniocenteze može provjeriti da li je beba normalna, to još uvijek **ne garantira** isključenje svake moguće abnormalnosti.